

SKAITMENINIO ĮSIVERTINIMO ĮRANKIO „VORATINKLIS“ PANAUDOJIMO METODINĖS REKOMENDACIJOS

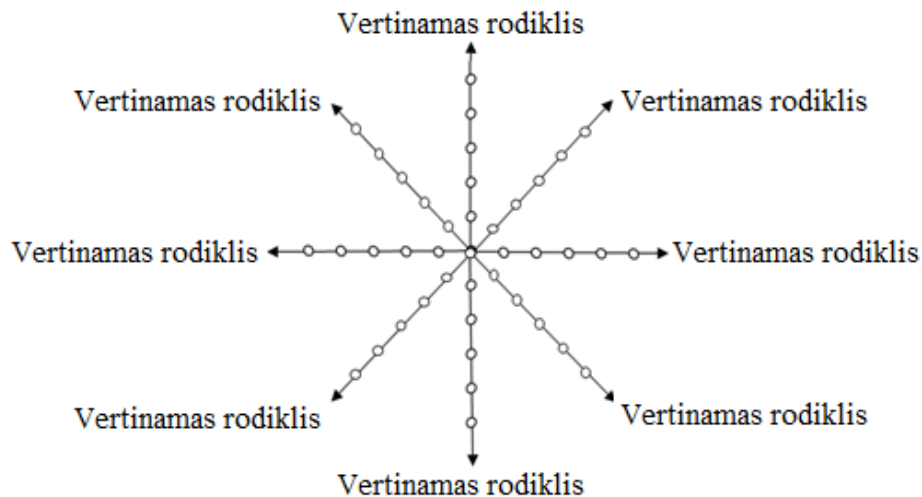
Įvadas

Įsivertinimo „voratinklis“ – vizualus grafinis veiklos rezultatų / pažangos (įsi)vertinimo būdas. Jis gali būti panaudojamas:

- darbui pamokoje (įsi)vertinti;
- stebėti ir fiksuoti mokymosi pažangą ilgesnį laikotarpį.

„Voratinklio“ diagramos struktūra

„Voratinklio“ diagramą sudaro iš vieno centro nubrėžtos ašys, kurių skaičius atitinka vertinamų rodiklių (nuostatų, gebėjimų, žinių ir supratimo) skaičių. Vertinimo skalė ašyse rodo vertinamų rodiklių intensyvumą (1 pav.).

1 pav. „Voratinklio“ diagramos grafinis vaizdas

Skaitmeninio „voratinklio“ įrankio pagrindinės galimybės

Naudojantis skaitmeniniu įrankiu „Voratinklis“ galima:

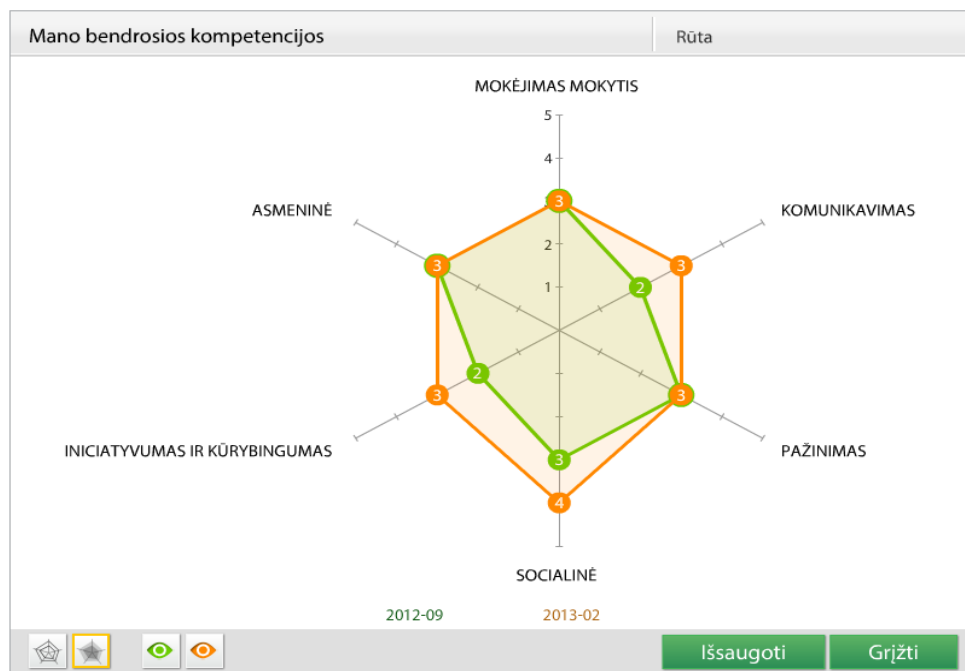
- keisti diagramos ašių skaičių nuo 3 iki 8 ir vertinimo skalės intensyvumą nuo 1 iki 10;
- peržiūrėti ir redaguoti sukurtas diagramas (maksimalus diagramų skaičius viename faile – 6);
- sukurtas diagramas išsaugoti spausdintiniu (PDF) ar darbiniu (XML) formatais.

Skaitmeninio įrankio „Voratinklis“ panaudojimas

„Voratinklį“ įsivertinimui / įvertinimui gali panaudoti vienas mokinys, mokinių grupė ar mokytojas. Kuriuos gebėjimus vertins ir kokia vertinimo skale naudosis, mokiniai gali nuspręsti tardamiesi su mokytoju arba savarankiškai. Kad įsivertinimas būtų mokiniams suprantamas ir prasmingas, reikėtų su mokiniais aptarti ir vertinimo kriterijus, ir pasirinktą vertinimo skalę. Tik gerai supratę, ką ir kaip įsivertins, mokiniai galės argumentuoti, kodėl pažymėjo vieną ar kitą vertinamo kriterijaus dydį. Kad vertinimas padėtų mokiniams ir mokytojui išsiaiškinti, ko ir kaip reikia mokytis toliau, labai svarbu skirti laiko mokinių sudarytiems „voratinkliams“ aptarti.

Toliau pateikiami skaitmeninio įrankio „Voratinklis“ panaudojimo pavyzdžiai.

Mokinys ar mokytojas gali stebėti pažangą, jei pasirinktus gebėjimus įsivertina ilgesniu laikotarpiu kelis kartus (2 pav.). Pavyzdyje įsivertinama bendrųjų kompetencijų pažanga. Pasirinkta vertinimo skalė atitinka 5 kompetencijos pažangos lygius: 1 - *Pirmieji žingsniai*, 2 – *Einama teisinga kryptimi*, 3 – *Jau arti tikslo*, 4 – *Igyjama kompetencija*, 5 - *Dar labiau tobulėjama*¹.

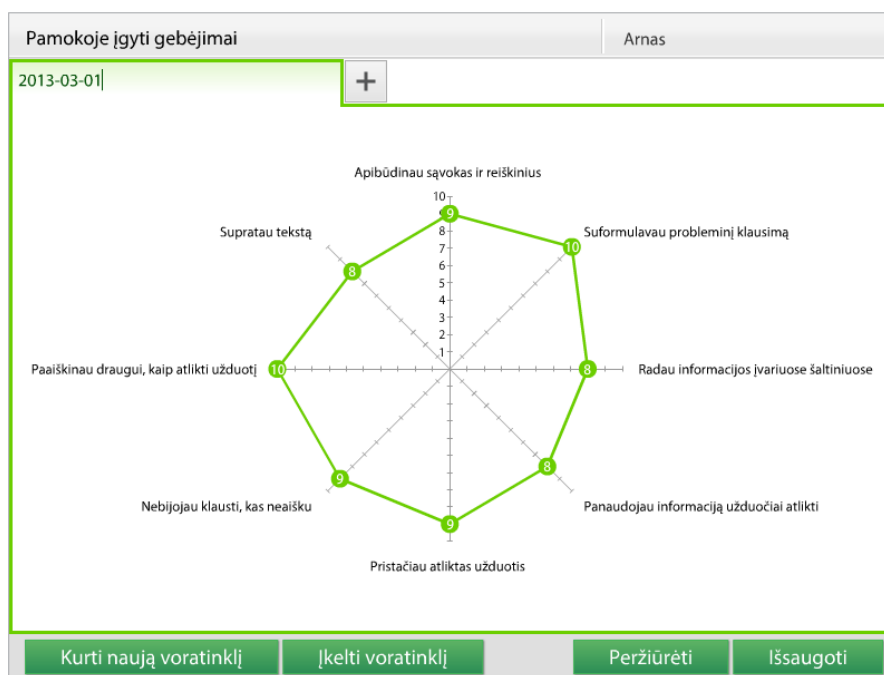

2 pav. Du įsivertinimai, rodantys, kaip kito bendrosios kompetencijos per pusmetį

„Voratinklio“ įrankis taip pat gali būti naudojamas įsivertinti mokymąsi pamokoje. 3 pav. ir 4 pav. pateikti mokinių mokymosi pamokoje įsivertinimo pavyzdžiai². Pasirinkti vertinimo kriterijai atitinka pamokos uždavinį, o vertinimo skalė nuo 1 iki 10 – mokykloje naudojamą ir mokiniams gerai žinomą dešimties balų sistemą.

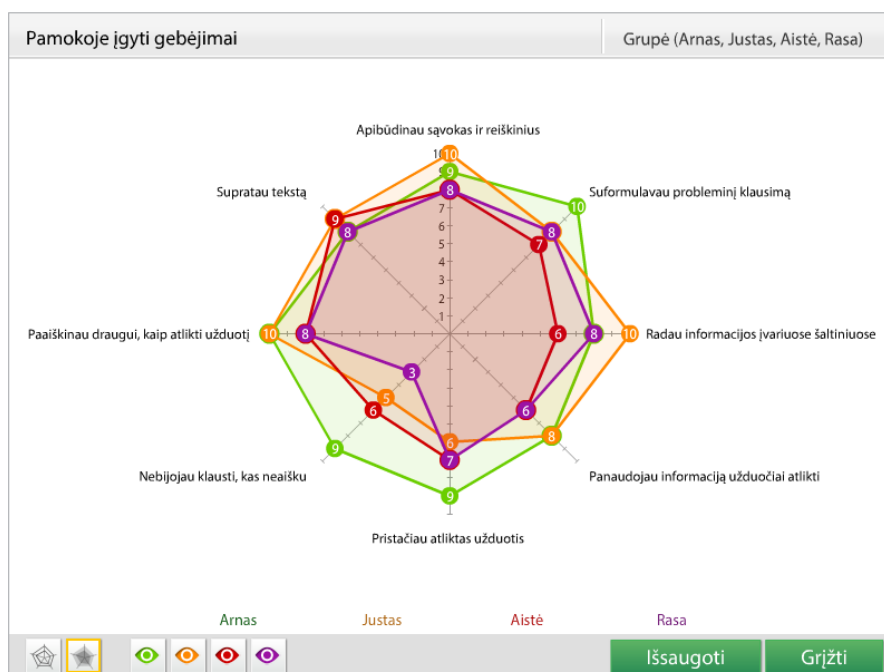
¹ Pasinaudota metodine medžiaga „Kompetencijų ugdymas“.

² Pasinaudota leidinyje „Kompetencijų ugdymas. Mokytojo knyga“ (2012 m.) pateiktais lietuvių k. pamokos 5 klasėje įsivertinimo pavyzdžiais.

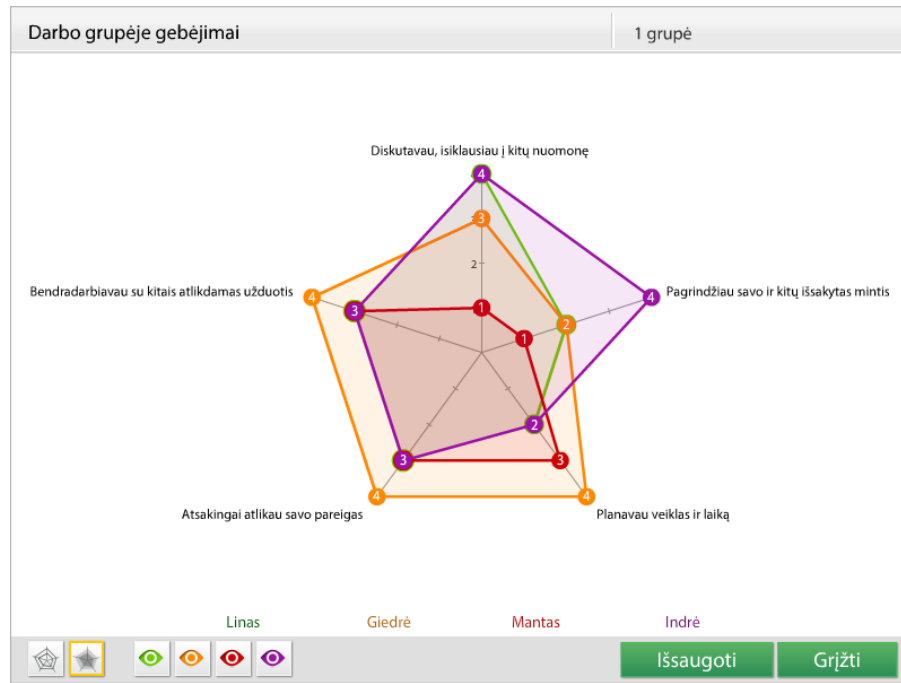
3 pav. Pamokoje įgytų gebėjimų įsivertinimo pavyzdys

Jei įsivertina mokinių grupė (ne daugiau kaip 6 mokiniai), jie gali akivaizdžiai matyti ir palyginti savo ir kitų pasiekimus (4 pav.). Aptardami savo ar bendramokšlių darbus pagal kartu aptartus kriterijus mokiniai geriau suvokia savo darbo privalumus ir trūkumus, ir, jei vėliau jiems leidžiama peržiūrėti savo darbą, gali jį patobulinti remdamiesi gilesniu supratimu. Taip pat tai puiki grįžtamoji informacija mokytojui, atskleidžianti mokymo praktikos gerąsias savybes ir jos trūkumus. Iš pateikto pavyzdžio matyti, kad net trys iš keturių mokinių nelabai drįso klausti, kai jiems buvo neaišku. Kadangi emocinis dėmuo yra labai svarbi mokymo ir mokymosi proceso dalis, mokytojas turėtų kurti pamokoje pasitikėjimo atmosferą ir ugdyti bendradarbiavimo kultūrą.

4 pav. Keturių mokinių pamokoje įgytų gebėjimų įsivertinimo peržiūros langas

„Voratinklio“ įrankį tikslinga naudoti grupiniam darbui įsivertinti. 5 pav. parodytas keturių mokinių gebėjimų dirbti grupėje įsivertinimo peržiūros langas. Dirbdami grupėmis mokiniai atliko praktikos darbą: planavo eksperimento eigą, jį atliko ir formulavo išvadas. Buvo sutarta, kad atlikę praktikos darbą mokiniai įsivertins penkis gebėjimus. Pasirinkta vertinimo skalė nuo 1 iki 4: 1 – nesisekė, 2 – sekėsi patenkinamai, 3 – sekėsi gerai, 4 – sekėsi labai gerai.

5 pav. Keturių mokinių gebėjimų dirbti grupėje įsivertinimo peržiūros langas

Iš šio pavyzdžio matyti, kad Mantui trūksta komunikavimo gebėjimų – jam nesiseka diskutuoti, pagrįsti ir išsakyti savo ir grupės nuomonę, o Indrei tai sekasi labai gerai, tačiau jai nelabai sekasi planuoti veiklas ir laiką ir kt.

Įsivertinimas panaudojant „voratinklio“ įrankį, tiek mokytojui, tiek mokiniams suteikia galimybę akivaizdžiai pamatyti, kuriems grupės mokinių bendriesiems gebėjimams ugdyti reikia skirti daugiau dėmesio, kurie mokiniai ir kokiose srityse gali padėti vieni kitiems, kokias užduotis sėkmingai gali atlikti šios grupės mokiniai. Kaupdamas tokią įsivertinimo informaciją mokytojas gali tikslingiau planuoti mokymo ir mokymosi procesą, individualizuoti ir diferencijuoti mokymą ir mokymąsi, kad mokiniai pasiektų geresnių rezultatų.

Literatūra iš šaltiniai

„[Kompetencijų ugdymas. Metodinė knyga mokytojui](#)“, Vilnius, 2012.

„[Kompetencijų ugdymas. Metodinė medžiaga](#)“, Vilnius, 2010.

„Vertinimas. Ką tai reiškia mokykloms?“, Vilnius, 2005.

<http://mokomes5-8.ugdome.lt/index.php/leidiniai>

<http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/>